

1.6 Motivace ke čtení, čtenářské zvyklosti a metakognice

Při čtení hraje významnou roli motivace ke čtení, čtenářské postoje a zvyklosti, ale také znalost efektivních čtenářských strategií. Žáci, kteří čtou častěji, zajímají se o čtení, cítí se ve čtení sebejistí a vědí, které strategie mají v dané situaci použít, dosahují ve čtení zpravidla lepších výkonů. Čtenářské zvyklosti, motivace a metakognitivní dovednosti si ovšem zaslouží pozornost nejen proto, že mohou přispívat ke zlepšení čtenářských výsledků, ale také proto, že jsou samy o sobě důležitými cíli či výsledky vzdělávání, které jsou podstatné pro celoživotní učení. Bylo prokázáno, že zaujetí pro čtení a metakognitivní dovednosti (znalost čtenářských strategií a jejich využívání) lze rozvíjet výukou a vhodnou podporou žáků ve třídě (Brozo & Simpson, 2007; Guthrie, Wigfield, & You, 2012; Guthrie, Ho, & Klauda, 2013; Reeve, 2012). Motivace ke čtení, čtenářské zvyklosti a metakognitivní dovednosti jsou stručně popsány na konci tohoto koncepčního rámce, protože mají úzký vztah ke čtení. Jelikož jsou však v šetření PISA měřeny prostřednictvím dotazníků, jsou podrobněji rozpracovány v koncepčním rámci pro dotazníky.

1.7 Struktura koncepčního rámce čtenářské gramotnosti

Tato první kapitola objasnila význam čtenářské gramotnosti v dnešní společnosti a její pojetí v šetření PISA. V druhé kapitole je představena definice čtenářské gramotnosti spolu s teoretickými předpoklady, na nichž je tato definice založena. Třetí kapitola popisuje model čtenářské gramotnosti a vysvětluje, které prvky tohoto modelu jsou využity k tvorbě úloh zařazených do šetření PISA 2018. Čtvrtá kapitola uvádí, jak se čtenářská gramotnost v šetření PISA 2018 měří, a závěrečná pátá kapitola popisuje zpracování dat a prezentaci výsledků. Příloha A podává přehled o hlavních změnách v koncepčním rámci v letech 2000 až 2015 a příloha B obsahuje ukázky testových úloh.